စနေနေ့တိုင်းထုတ်ဝေသည်

မိုးဟိန်း(သူရိယနေဝန်း)

သူရိယနေဝန်း
THE SUN RAYS

Vol.1 No.169 WEEKLY NEWS JOURNAL 14th October 2017

ဟန်ချောင်ဝေ (သို့) ပြည်ထောင်စုရန်သူတော်
Enemy of The State

တောင်သမန်အင်းကောင်း

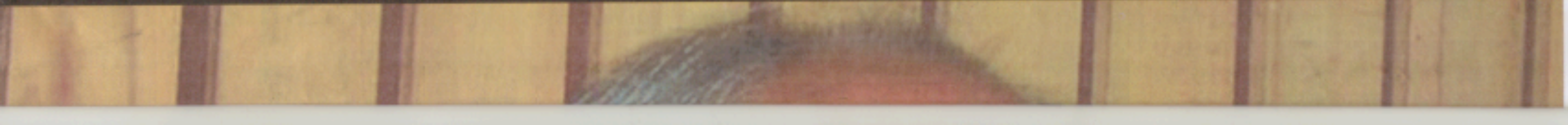

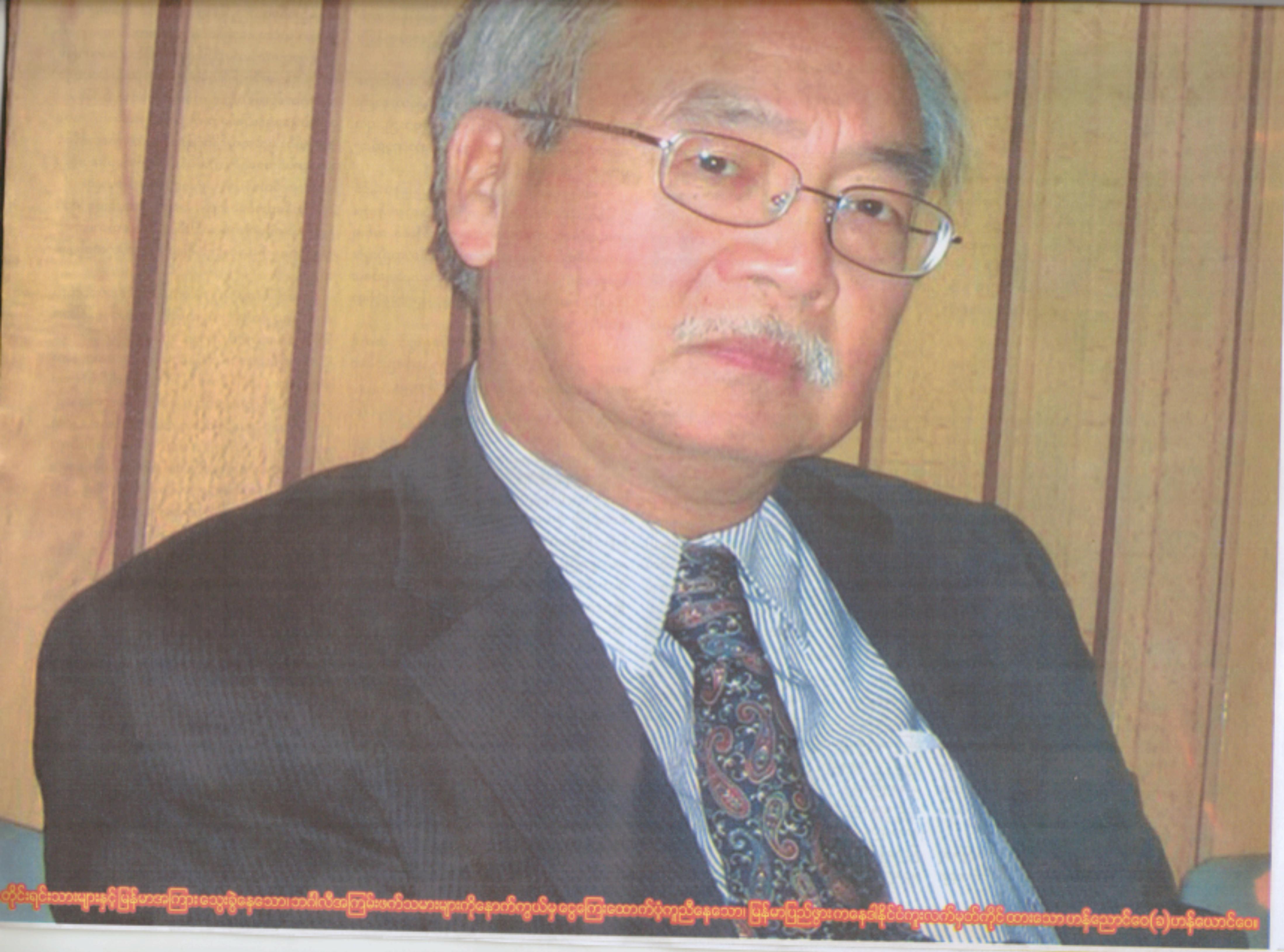

တိုင်းရင်းသားများနှင့် မြန်မာအကြား သွေးခွဲနေသော၊ ဘင်္ဂါလီအကြမ်းဖက်သမားများကို နောက်ကွယ်မှ ငွေကြေးထောက်ပံ့ကူညီနေသော၊ မြန်မာပြည်ဖွားကနေဒါနိုင်ငံကူးလက်မှတ်ကိုင် ထားသော ဟန်ညောင်ဝေ(ခ)ဟန်ယောင်ဝေ၊

ဟန်ညောင်ဝေ (သို့) ပြည်

ညောင်ရွှေ စော်ဘွားစဝ်ရွှေသိုက်

ပထမဆုံးသော မြန်မာနိုင်ငံသမ္မတကြီး စဝ်ရွှေသိုက်သည် ၁၈၉၆ ခုနှစ်တွင် ညောင်ရွှေစော်ဘွားကြီး စဝ်ချို နှင့် မဟာဒေဝီနန်းဆာဆေ တို့မှဖွားမြင်သောသား ဖြစ်သည်။

သတိုးမဟာသရေစည်သူ စော်ဘွားကြီး စဝ်ရွှေသိုက်နှင့် မဟာဒေဝီစဝ်နန်းဟိန်းခမ်း

ငယ်စဉ်က တောင်ကြီးမြို့ရှိ သျှမ်းစော်ဘွားများကျောင်းတွင် ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။ ပထမကမ္ဘာစစ်အတွင်း ဘားမားရိုင်ဖယ် အင်္ဂလိပ်စစ်တပ်တွင် ဝင်ရောက်အမှုထမ်းခဲ့သည်။ မြန်မာပြည် ပထမကျောင်းသားသပိတ်အစပျိုးသော ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်မှ ၁၉၂၃ ခုနှစ်အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့မြောက်နယ်ခြားဒေသ၌ မြန်မာအရာရှိ တာဝန်ခံအဖြစ် ခန့်အပ်ခြင်း ခံရသည်။ ၁၉၂၉ ခုနှစ်တွင် ဖခမည်းတော် စော်ဘွားကြီး ဆာစဝ်မောင်က်တော်ကုန်သောအခါ ညောင်ရွှေစော်ဘွားအဖြစ် အရိုက်အရာ ခံယူသည်။ ထိုအခါ စဝ်ရွှေသိုက်၏အသက်မှာ (၃၃) နှစ်အရွယ်ရှိပြီ ဖြစ်သည်။

ညောင်ရွှေစော်ဘွား စဝ်ရွှေသိုက်သည် ၁၉၃၇ ခုနှစ်၊ ဇွန်လတွင် သိန္နီမြောက်ပိုင်း စော်ဘွားကြီး၏ သမီး (သိန္နီစော်ဘွား စဝ်ဟုန်ဖ) (ကွယ်လွန်)၏နှမ စဝ်ဟိန်းခမ်းဟိန်း(မဟာဒေဝီ)နှင့်လက်ထပ်ခဲ့သည်။

၁၉၄၇ ခုနှစ် ပင်လုံညီလာခံတွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ညောင်ရွှေစော်ဘွား စဝ်ရွှေသိုက်တို့ တွေ့ဆုံရင်းနှီးခဲ့ပြီးနောက် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းမှ လွတ်လပ်ရေးရလာမည့်အခါ မြန်မာပြည်၏ ပထမဆုံးသမ္မတအဖြစ် စဝ်ရွှေသိုက်အား ရည်မှန်းထားကြောင်း ထုတ်ဖော်ပြောဆို၍ ကမ်းလှမ်းခဲ့သည်။ ၁၉၄၈ ဇန်နဝါရီလ (၄) လွတ်လပ်ရေးရလာသောအခါ စဝ်ရွှေသိုက်သည် မြန်မာနိုင်ငံတော်၏ ပထမဆုံးသမ္မတကြီး ဖြစ်လာခဲ့ပြီး ၁၉၅၂ ခုနှစ်အထိ သမ္မတတာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။

၁၉၅၂ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၂ ရက်နေ့တွင် သမ္မတသက်တမ်း ကုန်ဆုံးသော အခါလူမျိုးစု လွှတ်တော်နာယကကြီးအဖြစ် ရွေးချယ် တင်မြှောက်ခြင်း ခံရသည်။ ၁၉၅၉ ခုနှစ်တွင် အခြားရှမ်းစော်ဘွားများနှင့်အတူ

တော်လှန်ရေးကောင်စီမှ အာဏာသိမ်းသည့်အခါ စဝ်ရွှေသိုက်လည်း အဖမ်းခံခဲ့ရပြီး ထိုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၁ ရက်နေ့ အသက် ၆၆နှစ် အရွယ်တွင် ထောင်ထဲ၌ ကွယ်လွန်သွားခဲ့သည်။

xxx

စဝ်ဆေးဝိုင် (ခေါ်) ယူဂျင်းသိုက်

ဟန်ညောင်ဝေ(ခေါ်) ဟန်ယောင်ဝေ၏ အစ်ကို စဝ်ဆေးဝိုင် (Eugene Thaike)သည် ၁၉၆၃ နှစ်တွင် ရှမ်းလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့(SSA)သို့ တောခိုခဲ့ပြီး ၁၉၇၂ နှစ်အထိ တောထဲတွင် လှုပ်ရှားခဲ့သည်။ ၁၉၇၂နှစ်နောက်ပိုင်းတွင် ထိုင်းနိုင်ငံ ဇင်းမယ်မြို့သို့ ထွက်ပြေးခဲ့ပြီး ခိုလှုံခဲ့သည်။ ထို့နောက် ဒေါက်တာစိန်ဝင်းတို့၏ NCGUB ၌ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ၂၄. ၇. ၂၀၀၄ နှစ်တွင် ကနေဒါနိုင်ငံ၌ ကွယ်လွန်သွားခဲ့သည်။

ဟန်ယောင်ဝေ(ခေါ်) ဟန်ညောင်ဝေ

ဟန်ညောင်ဝေ၏ဖခင် ညောင်ရွှေစော်ဘွားကြီး စဝ်ရွှေသိုက်တွင် ကြင်ယာတော်ဇနီးငါးဦးရှိခဲ့သည်။ ပထမဇနီး ဒေါ်နန်းရှိနှင့် သားနှစ်ယောက်၊ ဒုတိယဇနီး ဒေါ်နန်းစနွံ နှင့် သမီးတစ်ယောက်၊ တတိယဇနီး ဒေါ်ညွန့်ဝေနှင့်သားသမီး မထွန်းကားခဲ့ချေ။

စတုတ္ထဇနီး ဒေါ်စဝ်နန်းဟိန်းခမ်း(မဟာဒေဝီ) နှင့် ၁၉၃၇ခုနှစ် ဇွန်လတွင် လက်ထပ်ခဲ့ပြီး သားလေးယောက်၊ သမီးနှစ်ယောက်မွေးဖွားခဲ့သည်။ ယင်း သားသမီးခြောက်ယောက်မှာ အကြီးဆုံးဖြစ်သူ စဝ်ဆေ(ခေါ်) Winstone Thaike(ခေါ်)စဝ်ခမ်ဖ(ခေါ်)ဆေခမ်ဖဟု အမည်များ ခေါ်တွင်ခဲ့ကြသည်။ ဒုတိယသား စဝ်ကျန့်(ခေါ်)Eugene Thaike (ခေါ်) စဝ်ဆေးဝိုင်သည် ကနေဒါ၌ ကွယ်လွန်သွားခဲ့သည်။ တတိယမှာ သမီး ယိမ်းဆီတာဖြစ်သည်။ စတုတ္ထသားမှာ စဝ်မီမီသိုက် ဖြစ်သည်။ ၁၉၆၂ မတ်လ ၂ရက် ဦးနေဝင်းအာဏာသိမ်းသည့်ညက ကွယ်လွန်သွားခဲ့သည်။ ပဉ္စမသားမှာ စဝ်ဖီး (ခေါ်) ဟန်ညောင်ဝေ (ခေါ်)ဟန်ယောင်ဝေ(DVB သတင်းဌာန) (ယူရိုဘားမားအဖွဲ့ အမှုဆောင်ဒါရိုက်တာ)တစ်ဦးဖြစ်သည်။ အငယ်ဆုံး ဆဋ္ဌမမြောက်မှာ သမီး စဝ်လင်းဖြစ်ပြီး ကနေဒါနိုင်ငံတွင် နေထိုင်လျက်ရှိသည်။

ပဉ္စမမြောက်ဇနီး ဒေါ်မြဝင်းတွင် သမီးဖြစ်သူ စဝ်ဟေမာသိုက်နှင့် သားတစ်ယောက်တို့ မွေးဖွားခဲ့သည်။

ဟန်ညောင်ဝေ၏ဖခင် ညောင်ရွှေစော်ဘွားစဝ်ရွှေသိုက်သည် ပထမကမ္ဘာစစ်အတွင်း (၁၉၁၇ -၁၉၂၃)ထိ ဗြိတိသျှစစ်တပ်၌ စစ်မှုထမ်းခဲ့ဖူးသည်။

ဟန်ညောင်ဝေ (ခေါ်) ဟန်ယောင်ဝေ

ဟန်ညောင်ဝေသည် ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်း၏တော်လှန်ရေးကောင်စီ အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်းတွင် မိခင်ဖြစ်သူ မဟာဒေဝီနှင့် ကနေဒါနိုင်ငံသို့ ထွက်ခွာလာခဲ့သည်။ ဟန်ညောင်ဝေသည် ကနေဒါနိုင်ငံ McGrill တက္ကသိုလ်မှ B.Eng ဘွဲ့နှင့် MBA ဘွဲ့တို့ ရရှိခဲ့သည်။ ဒေါက်တာစိန်ဝင်း ဦးဆောင်သော NCGUB အဝေးရောက်ညွန့်ပေါင်းအစိုးရ ထိုင်းနိုင်ငံမှ အမေရိကန်နိုင်ငံ ဝါရှင်တန်ဒီစီသို့ ပြောင်းရွှေ့လိုက်ရသောအခါ ဒေါက်တာစိန်ဝင်းတို့အဖွဲ့ထဲတွင် ပူးပေါင်းလုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ ဒေါက်တာစိန်ဝင်းတို့အဖွဲ့အတွက် နိုင်ငံတကာမှ ငွေကြေးအကူအညီများ ရရှိနိုင်ရန် ကူညီခဲ့သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ဒေါက်တာစိန်ဝင်းတို့ NCGUB တွင် လုပ်ကိုင်ရင်း ရရှိလာသော ကမ္ဘာအရပ်ရပ်မှ အလှူရှင်များ၊ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချိတ်ဆက်မိသွားခဲ့သည်။ ငွေရေးကြေးရေး ကျောထောက်နောက်ခံကောင်းလာသော ဟန်ညောင်ဝေသည်ဒေါက်တာစိန်ဝင်းတို့ NCGUB နှင့် လမ်းခွဲခဲ့ပြီး၊ တစ်စင်ထောင်လိုက်သည်။ ဟန်ညောင်ဝေတို့ ညီအစ်ကိုနှစ်ဦး ဦးဆောင်ကာ မြန်မာပြည်မှ တိုင်းရင်းသားများအရေးကိုသာ ဆောင်ရွက်မည်ဟု ကြေညာ၍ ENC (Ethnic National Council) တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများကောင်စီကို ထူထောင်လိုက်သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ငွေကြေးအလွန်ခိုင်မာတောင့်တင်းလာသော ဟန်ညောင်ဝေသည် ဥရောပတိုက် ဘယ်လ်ဂျီယံနိုင်ငံ ဘရပ်ဆဲလ်မြို့အခြေစိုက် ယူရိုဘားမားရုံး(Euro Burma Office)ကို ထူထောင်ခဲ့သည်။

၁၉၉၂ ခုနှစ်မှစ၍ ပြည်ပရောက် မြန်မာနိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းများနှင့် တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့အစည်းများအားလုံးနီးပါးသည် ဟန်ညောင်ဝေ၏ ကူညီထောက်ပံ့မှုငွေကြေးအကူအညီပေးမှုနှင့် မကင်းနိုင်ခဲ့ကြချေ။ ထို့ကြောင့် ၁၉၉၂ မှ ယနေ့တိုင် ပြည်ပရောက်နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားသူများအကြားနှင့် တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့အစည်းများအပေါ်တွင် ဟန်ညောင်ဝေသည် ဩဇာညောင်းသူတစ်ဦး ဖြစ်လာသည်။ ၁၉၉၂ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၂ ခုနှစ်ကြားကာလတွင် ပြည်ပနိုင်ငံရေးတွင် 'ဝေခေတ်'ဟု ခေါ်ဆိုရသည်အထိ ငွေကြေးကြောင့် ဟန်ညောင်ဝေအရေးပါအရာရောက်ခဲ့သည်။ နော်ဝေအခြေစိုက် ဒီမိုကရက်တစ်မြန်မာ့အသံ (DVB) သည်လည်း ဟန်ညောင်ဝေ၏ဩဇာအလွန်ကြီးမားသော သတင်းဌာနဖြစ်သည်။

၂၀၁၂ခုနှစ်တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သော DVB သတင်းဌာနအတွင်းရှိ ဒေါ်လာ သုံးသိန်း ပျောက်ဆုံးမှုပြဿနာကြီး ပေါ်ပေါက်လာသောအခါ ဟန်ညောင်ဝေသည် ၎င်းသတင်းဌာနတစ်ခုလုံး၏ ငွေကြေးဆိုင်ရာအာဏာကို သူ့လက်ထဲသို့ ထိန်းချုပ်လိုက်သည်။

၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် ဟန်ညောင်ဝေသည် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြန်လာခဲ့ပြီး ထိုစဉ်က သမ္မတဖြစ်သူ ဦးသိန်းစိန်အား သွားရောက်တွေ့ဆုံခဲ့သည်။ သမ္မတဦးသိန်းစိန် အစိုးရလက်ထက်တွင် ဟန်ညောင်ဝေအား ယခင်ကထည့်သွင်းထားသော Black List (အမည်းစာရင်း)မှ ပယ်ဖျက်ပေးခဲ့ပြီး နှစ်စဉ်အကြိမ်ကြိမ်ဝင်ထွက်နိုင်ခွင့် ပြည်ဝင်ခွင့်ဗီဇာ ထုတ်ပေးခဲ့သည်။

၂၀၁၇ ခုနှစ် ဇွန်လ (၉)ရက်နေ့တွင် လက်ရှိအာဏာရ အန်အယ်လ်ဒီပါတီအစိုးရမှ ဟန်ညောင်ဝေအား ဗီဇာသက်တမ်းတိုးခြင်း ရပ်ဆိုင်းခဲ့သည်။

xxx

ဟန်ညောင်ဝေ ဘာတွေလုပ်နေလဲ

တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးအတွက် အရေးပါလှသော ပင်လုံညီလာခံကြီးမှစ၍ အမျိုးသားခေါင်းဆောင်ကြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ ရွေးချယ်မှုကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံတော်၏သမ္မတကြီးဖြစ်လာခဲ့သော ညောင်ရွှေစော်ဘွားကြီး စဝ်ရွှေသိုက်မှာ ပြည်ထောင်စုကြီးကို တည်ဆောက်ခဲ့သော ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးဖြစ်သော်လည်း ၎င်း၏သားတစ်ဦးဖြစ်သူ ဟန်ညောင်ဝေသည် ယနေ့ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ပြိုကွဲပျက်စီးရန်အတွက် အမျိုးမျိုးကြံစည်လုပ်ကိုင်နေသည်။ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်များ၏ နောက်ကွယ်မှ ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုများ လုပ်နေသလို ၎င်းတိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်များအကြားတွင်လည်း သပ်လျှိုသွေးခွဲမှုများလည်း လုပ်နေသည်ဟု ဟန်ညောင်ဝေအပေါ် စွပ်စွဲပြောဆိုမှုများ များစွာရှိနေသည်။

ဘင်္ဂါလီမွတ်ဆလင်များနောက်ကွယ်မှ ဟန်ညောင်ဝေ

ဟန်ညောင်ဝေသည် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် မြန်မာလူမျိုးများအကြား ရန်တိုက်ပေးနေသော ပြည်ထောင်စု၏ရန်သူတော် ဖြစ်သည်။ ဟန်ညောင်ဝေသည် မြန်မာ့သမိုင်းတွင် တစ်ခါမျှ မရှိခဲ့ဖူးသော ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံမှ စစ်တကောင်းသားများကို ရိုဟင်ဂျာဟူသော အမည်ဖြင့် မြန်မာတိုင်းရင်းသားအဖြစ် လက်ခံရန် အဓိကကြိုးပမ်းနေသော အမျိုးသားသစ္စာဖောက်တစ်ဦးဖြစ်သည်။ ဟန်ညောင်ဝေသည် မြန်မာ-ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နယ်စပ်မှ ဘင်္ဂါလီကုလားဆိုးများကို အာရှအလယ်ပိုင်းမွတ်ဆလင်နိုင်ငံဖြစ်သော ကာဂျစ်စတန်နိုင်ငံနှင့် ဆော်ဒီအာရေဗီးယားနိုင်ငံများတွင် စုစည်းပေးခဲ့ပြီး ရိုဟင်ဂျာညီလာခံများ ကျင်းပပေးခဲ့သူ ဖြစ်သည်။

ဟန်ညောင်ဝေသည် ယခုဖြစ်ပွားနေသော ရခိုင်ပြည်နယ် ပဋိပက္ခတွင် ဘင်္ဂါလီ အကြမ်းဖက်သမားများ၏နောက်ကွယ်မှ ငွေကြေးပံ့ပိုးပေးနေသောသူလည်း ဖြစ်သည်။

ဖခင်ဖြစ်သူ စဝ်ရွှေသိုက်သည် ပြည်ထောင်စုတည်ထောင်ခဲ့သူ ပထမဆုံးသမ္မတကြီးဖြစ်ခဲ့သော်လည်း သားဖြစ်သူ ဟန်ညောင်ဝေမှာ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအား ပြိုကွဲပျက်စီးအောင် အမျိုးမျိုးကြံစည်နေသော ပြည်ထောင်စုသစ္စာဖောက်တစ်ဦး ဖြစ်သည်။ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်များနောက်ကွယ်မှ တို့မီးရှို့မီး လုပ်နေသည်ကို အားမရမကျေနပ်နိုင်သော ဟန်ညောင်ဝေ၏နောက်ဆုံးခြေလှမ်းမှာ တိုင်းရင်းသားမဟုတ်သော ဘင်္ဂါလီများ၏မွတ်ဆလင်ခွဲထွက်ရေးနိုင်ငံပေါ်ပေါက်လာစေရန် အားပေးထောက်ခံနေခြင်းမှာ ဟန်ညောင်ဝေသည် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်၏ နိုင်ငံတော်ရန်သူ (Enemy of The State)တစ်ဦး ဖြစ်ပါကြောင်း။

အောက်တွင်ဖော်ပြထားသော စာမှာ ဟန်ညောင်ဝေထံမှ ရိုဟင်ဂျာဆိုသူများထံသို့ အီးမေးလ်ဖြင့် ရေးသားထားသော စာတစ်စောင်ဖြစ်သည်။

သို့/
ရိုဟင်ဂျာ ညီအစ်ကိုများ၊ မိတ်ဆွေများ၊
လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များ

အဆက်လာမ်မာလေကုမ်း မင်္ဂလာပါ

ခင်ဗျားတို့တစ်တွေက ရိုဟင်ဂျာအရေးနဲ့ပတ်သက်လို့ အိုအိုင်စီကို ဆော်ဒီမှာ ယူရိုဘားမားက တင်ပြဖို့ ကျွန်တော့်ဆီကို စာရေးကြတယ်။ မြန်မြန်ပြန်မရေးနိုင်တဲ့အတွက် စိတ်မကောင်းပါဘူး။

တောင်စုဓါရန်သူတော်

တောင်သမန်အင်းကောင်း

ထိုင်ဖို့ သဘောတူလိမ့်မယ်။

လေးစားစွာဖြင့်
ဟန်ညောင်ဝေ
Executive Director
Euro-Burma Office, Brussels

(မူရင်းကို ဘာသာပြန် - Roma Rakha)

ဟန်ညောင်ဝေထံမှ ဘင်္ဂါလီရိုဟင်ဂျာများထံသို့ ရေးသားခဲ့သော အီးမေးလ်မူရင်းမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

From: Harn Yawnghwe
Subject: Rohingya Unity and Consultation
To: "Harn Yawnghwe"
Cc: "Jack Sterken", "Sarah Collen" ,"Mael Raynaud"
Date: Tuesday, July 14, 2009, 4:45 PM

Dear Rohingya brothers, friends and colleagues,

Assalamu Alaikum. Mangla ba.

Many of you have written to me regarding the proposed Rohingya consultation in Saudi Arabia to be held by the Euro-Burma Office and the Organization of the Islamic Conference (OIC). My apologies for not responding sooner.

Part of the delay is due to circumstances - the trial of Daw Aung San Suu Kyi, and other developments in Burma. The main reason for the delay is Rohingya disunity.

The first part shows that time is not on our side. The willingness of the OIC to host the consultation could disappear anytime. The world has already forgotten the Rohingya issue after the big news about the refugees at the beginning of this year. The 2010 elections will be the next big issue that the world will pay attention to. No one will care about

ဝဲမှယာ - ဦးအောင်မင်း၊ ဦးသန်းမြင့်ဦး၊ သမ္မတ ဦးသိန်းစိန်နှင့် ဟန်ညောင်ဝေ (ယာ - အစ္စနုဆူး လက်ခံတွေ့ဆုံနေသည်)။

နောက်ကျတဲ့ ပထမအကြောင်းရင်းကတော့ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကို တရားရုံးတင်စစ်ဆေးနေတာရယ်နဲ့ အခြားဟာတွေရယ်ပါ။ အခုက နောက်ကျရခြင်းကတော့ ရိုဟင်ဂျာတွေ မစည်းရုံးလို့ပဲ။

ပထမပိုင်း အချိန်က ကျွန်တော်တို့ဘက်မှာ မရှိဘူးဆိုတာပြတယ်။ အိုအိုင်စီက ရိုဟင်ဂျာအကြောင်းတင်ပြတာနဲ့ပတ်သက်လို့ အချိန်မရွေးစိတ်ပြောင်းသွားနိုင်တယ်။ တစ်ကမ္ဘာလုံးက ရိုဟင်ဂျာနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ သတင်းတွေ၊ ဒုက္ခသည်အကြောင်းတွေကို ဒီနှစ်အစမှာပဲ မေ့နေကြပြီ။ ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲကိုပဲ စိတ်ဝင်စားကြမှာ၊ ဘယ်သူမှ ရိုဟင်ဂျာအကြောင်းကို စိတ်ဝင်စားကြမှာမဟုတ်ဘူး။ ကျွန်တော်တို့မှာ ဘယ်အဖွဲ့မှာ ဘယ်သူဘယ်ဝါက ခေါင်းဆောင်ဖြစ်ရမယ် မဖြစ်ရဘူးလို့ အငြင်းပွားဖို့ အချိန်မရှိဘူး။ ကိုယ့်ရဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ရေးတွေကို ခဏဘေးဖယ်ထားပြီး အဓိကဖြစ်တဲ့ ရိုဟင်ဂျာရှေ့ရေးကို အာရုံစိုက်ရမယ်။

ရိုဟင်ဂျာတွေ မစည်းလုံးတာက တကယ့်ပြဿနာပါ။ ယူရိုဘားမားအဖွဲ့အနေနဲ့ ရိုဟင်ဂျာတွေနဲ့ တွဲလုပ်နေတာ ၂၀၀၀ ခုနှစ်ကတည်းက စည်းလုံး ညီညွတ်ရမယ့်အစား အဖွဲ့သေးသေးလေးတွေပဲ ကွဲသွားကြတယ်။ RSO နဲ့ ARNO ကွဲတာကိုတော့ ပြောစရာမလိုတော့ဘူး လူတိုင်းသိတယ်။ ရိုဟင်ဂျာအမျိုးသားဖိုရမ်ကို ၂၀၀၆ မှာလုပ်ပြီးတာနဲ့ နှစ်ခြမ်းကွဲတာပဲ။

၂၀၀၈ မှာတစ်ခေါက် အိုအိုင်စီကို စုပြီးတင်ပြဖို့ လုပ်သေးတယ်။ ရည်ရွယ်ချက်ကတော့ အဖွဲ့အားလုံးကို ပေါင်းလိုက်ပြီး အာရကန် ရိုဟင်ဂျာကောင်စီထူထောင်ဖို့ အားလုံးကို ပေါင်းစည်းလိုက်ဖို့အတွက်ပဲ။ ဒါပေမယ့် စစ်တကောင်းမှာလုပ်တဲ့အစည်းအဝေးပြီး ARNO, RSOနဲ့ ဒေါက်တာယူနက်စ်က နိုင်ငံရေးအဖွဲ့လုပ်ဖို့ သဘောမတူကြဘူး။ တခြားလူတွေကတော့ ARC ကိုဖွဲ့လိုက်ကြတယ်။ ဒါပေမယ့် ARCက ဆက်လက်မတည်တံ့ခဲ့ဘူး။

ပြီးတော့ ၂၀၀၉ မှာ ယူရိုဘားမားနဲ့ အိုအိုင်စီနဲ့ ARC (အာရကန် ရိုဟင်ဂျာကောင်စီ) ကို ပြန်ထူထောင်ဖို့ လုပ်နေကြတုန်း RSO ကို နှစ်ခြမ်းကွဲသွားပြန်တယ်။ ကျွန်တော်က ဘယ်သူ့ကိုမှ အပြစ်မတင်လိုဘူး။ အသင်းတွေ ကွဲသွားကြတာမှာ ပြဿနာတွေရှိလို့ဆိုတာ သိပေမယ့် အဖွဲ့ကွဲနေတာတွေက ရိုဟင်ဂျာတွေအတွက် မကောင်းဘူး။ ကျွန်တော်တို့ အတူတူလက်တွဲ လုပ်နိုင်ကြမလား။ ကိုယ့်ကိုယ်ရေးကိုယ်တာတွေကိုဘေးချိတ်ထားနိုင်ပါ့မလား။ အတူတကွ အလုပ်မလုပ်နိုင်ဘူးဆိုရင် ရိုဟင်ဂျာအကြောင်းကို မေ့သွားကြလိမ့်မယ်၊ အနာဂတ်မှာ ရိုဟင်ဂျာဆိုတာကို သိကြမှာ မဟုတ်ဘူး။

ကျွန်တော်တို့ဘက်က စည်းလုံးမှုမပြနိုင်ရင် အိုအိုင်စီကို အစည်းအဝေးလုပ်ဖို့ မဖိတ်ချင်ဘူး။ နောက်ထပ် အသင်းကွဲရင်တော့ မျက်နှာပျက်စရာဖြစ်မယ်။ အိုအိုင်စီကလည်း ရိုဟင်ဂျာရေး စည်းဝေးတာတွေ လက်တွဲလုပ်တာတွေ လုပ်တော့မှာ မဟုတ်ဘူး။ ကျွန်တော်မေးချင်တာက ကျွန်တော်တို့ စည်းလုံးပြဖို့ သေချာပြီလား၊ အဆင်သင့်ဖြစ်ပြီလား၊ မဟုတ်ရင် တင်ပြခွင့်တွေ ဖြစ်လာမှာ မဟုတ်ဘူး။

(၁) ပထမအနေနဲ့ နိုင်ငံရေးအဖွဲ့တွေဖြစ်တဲ့ ARNO၊ RSO နဲ့ လူမှုရေးအဖွဲ့တွေဖြစ်တဲ့ BRAJ၊ BROUK တွေနဲ့ အစည်းအဝေးလုပ်ကြရမယ်၊ လုပ်ကိုင်ပုံတွေ မတူပေမယ့် နှစ်ဖက်စလုံးနဲ့ ထိပ်တိုက်တွေ့ဖို့လိုတယ်။

(၂) နိုင်ငံရေးအဖွဲ့တွေ အတူတူအလုပ်လုပ်ဖို့ လိုတယ်၊ မဟုတ်ရင် ပေါင်းလိုက်ရမယ်၊ ၂၀၀၈ စစ်တကောင်းမှာ လုပ်ခဲ့တဲ့ အစည်းဝေး ရည်ရွယ်ချက်က ပေါင်းစည်းဖို့ပဲ။

(၃) ပေါင်းစည်းလိုက်တဲ့ နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းက တစ်ကမ္ဘာလုံးက ရိုဟင်ဂျာအဖွဲ့အစည်းတွေကို ဦးဆောင်မှုပေးသင့်တယ်၊ အဲဒါက လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းတွေကို ချုပ်ကိုင်ဖို့တော့ မဟုတ်ဘူး။

လူမှုရေး အဖွဲ့အစည်းတိုင်းက သူတို့နေရာဒေသတွေမှာ ရိုဟင်ဂျာလူမှုရေးအသင်းအနေနဲ့ ကိုယ်စားပြုနေရမယ်။ နိုင်ငံရေးအဖွဲ့တွေက နိုင်ငံရေးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ဟာတွေကိုလုပ်မယ်၊ လူမှုရေးအသင်းအထောက်ကူဖြစ်စေမယ့် ဟာတွေကို ဆော်ဩမယ်။

ဥပမာ- နိုင်ငံရေးအသင်းက ရိုဟင်ဂျာတွေ မြန်မာနိုင်ငံမှာ နိုင်ငံသားဖြစ်ရေး၊ လွတ်လပ်စွာသွားလာရေး အစရှိတဲ့ အဓိကအချက်လက်တွေကို အိုအိုင်စီနဲ့ တခြားနိုင်ငံတွေကို ဆော်ဩနေမယ်၊ လူမှုရေးအသင်းတွေက နိုင်ငံရေးအချက်လက်တွေကိုထောက်ကူပေးမယ်။

မလေးရှားတို့ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်တို့ မှာရှိတဲ့ ရိုဟင်ဂျာ ဒုက္ခသည်တွေ အခြေနေကောင်းအောင် ဆော်ဩမယ်။

အဲဒါတွေလုပ်ဖို့ ကျွန်တော် တောင်းဆိုချင်တာကတော့ -

၁။ နိုင်ငံရေး ခေါင်းဆောင်တွေဖြစ်တဲ့ ARNO၊ RSO၊ NDPHRနဲ့တခြားအဖွဲ့ကခေါင်းဆောင်တွေကို ဆော်ဩမှာ အစည်းဝေးလုပ်ဖို့ ဖိတ်ပါ၊ ကိုပါ နိုင်ငံရေးအဖွဲ့ကြီး ဖွဲ့ဖို့ အတွက်ပါ လုပ်ကိုလုပ်ရမယ်။

(က) RSOက နှစ်ခြမ်းကွဲနေတာကို ပေါင်းဖို့၊ နောက်ထပ် မကွဲအောင် သဘောတူဖို့။

(ခ) ARNO က ခေါင်းဆောင် နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အနေနဲ့ ပေါင်းစည်းလိုက်တဲ့ အဖွဲ့သစ်ကြီးရဲ့ ရည်မှန်းချက်တွေ အခြားသော အဖွဲ့ များနှင့် ဘယ်လို ပေါင်းစည်းရန်ဆိုတဲ့ ဟာတွေကို ခေါင်းဆောင်တွေတင်မြှောက်ပြီး သူတို့ရဲ့ တာဝန်တွေ၊ ရန်ပုံငွေ ဘယ်လိုကောက်ခံမယ်၊ ရိုဟင်ဂျာတွေအတွက် ဘာတွေလုပ်မယ်ဆိုတာတွေကိုအကြမ်းဖျင်း တင်ပြရန်။

ကျွန်တော်တို့က အပြောနဲ့ အလုပ်နဲ့ ဖြစ်နေရမယ်။ ခေါင်းဆောင် ဒုတိယခေါင်းဆောင်တွေထားပြီး အလုပ်မလုပ်ကြရင် အဖွဲ့ ဖွဲ့ တာတွေက အလကားပဲ။

(က)နဲ့(ခ)မှာပါတဲ့ အချက်အလက်တွေကို သဘောတူကြရင် အစည်းအဝေးလုပ်ဖို့ ဖိတ်မယ်၊ သဘောမတူကြရင်တော့ ကျွန်တော်တို့ အစည်းအဝေးမဖိတ်ဘူး။

၂။ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ နိုင်ငံရေးပိုင်းအရ သဘောတူရင် ဂျက်ဒက်မှာ တစ်ရက်လောက် အစည်းအဝေးလုပ်မယ်၊ နိုင်ငံရေးပိုင်းလုပ်ပြီးတာနဲ့ နိုင်ငံတကာဆိုင်ရာ ရိုဟင်ဂျာအရေးဟောပြောပွဲကို တစ်ရက်နှစ်ရက်လောက် လုပ်မယ်။

လူမှုရေးပိုင်းကို အမှန်တကယ်ကိုယ်စားပြုတဲ့ ရိုဟင်ဂျာလူမှုရေးအဖွဲ့စည်းတွေနဲ့ နိုင်ငံရေးအဖွဲ့တွေကို ဖိတ်ခေါ်မယ်။ ARC ကို ပြန်အသက်သွင်းဖို့ပါ။ အဲဒါလုပ်ဖို့ ARC ရဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံနဲ့ လုပ်ဆောင်ချက်တွေကို ပြန်သုံးသပ်ရမယ်။

ARCရဲ့ လုပ်ဆောင်ရပ်တွေနဲ့ ဖြစ်လာမှာကို အရင်သဘောမတူကြဘူးဆိုရင်တော့ တင်ပြစရာမလိုတော့ဘူး။

အဲဒီတော့ ညီအစ်ကိုတွေခင်ဗျာ . . . သဘောတူလား မတူလား ခင်ဗျားတို့ရဲ့ ထင်မြင်ချက်တွေကို ပေးကြပါ၊ အကြံပြုကြပါ၊ ခရီးထွက်စရာရှိနေလို့ အီးမေးလ် အဆက်သွယ်ရှိမှာမဟုတ်ဘူး။ ကျေးဇူးပြုပြီး EBO Operation ဒါရိုက်တာ ဖြစ်တဲ့ ဂျက်ဆင်ဆီကိုပဲ ပြန်ဆက်သွယ်ပါ။

အထက်ကဟာတွေကို လုပ်နိုင်ရင်တော့ အိုအိုင်စီက ဩဂုတ်မဟုတ်ရင် စက်တင်ဘာလမှာ အစည်းအဝေး

fighting each other for the leadership of various organizations. We need to settle personal differences in order to concentrate on the bigger issue the future of the Rohingya people.

The disunity of the Rohingya people is a very serious matter. The EBO has been working with the Rohingya people since 2000. Instead of uniting, people seem intent on splitting into smaller and smaller groups. There is no need to talk about the ARNO and RSO split. Everyone knows about it. Right after the Rohingya National Forum was formed in 2006, the NDPHR split into two.

Another attempt was made in 2008 to unite the Rohingya after consultation with the OIC. The idea was for the political groups to form one organization, and after that to form an Arakan Rohingya Council to bring the political and civil society (community and activists) groups together. But at the meeting in Chittagong, the ARNO, RSO and Dr Yunus could not agree and the political group was not formed. The other groups proceeded to form the ARC but without political leadership, ARC did not move forward.

Then in 2009, as EBO was consulting OIC to revive ARC, the RSO split into two. I am not blaming anyone. I know that there are serious reasons for these splits but this disunity is not helping the Rohingya people. It is very disheartening and demoralizing for me and for the Rohingya people in general. Can we not work together for a common cause? Can we put personal ambitions aside? If we cannot work together, the Rohingya issue will be forgotten and it will not mean much in the future to be head of a splinter Rohingya organization. No one will know what a Rohingya is.

နောက်ကျောဖုံးတွင် ဆက်လက်ဖတ်ရှုပေးပါရန်။

I do not want to convene a Rohingya Consultation with OIC if we cannot guarantee unity. If we split again after the consultation, it will be a major embarassment and the OIC will never again host a Rohingya convention or work actively with the Rohingya people. The question now is, are we serious about Rohingya unity? Are we ready? If not, there will be no consultation.

If we are ready, I would like to propose the following. Please give me your input. You have been copied because I believe you to be responsible political and community leaders who want to build a strong voice for the Rohingya people.

1. First, we need to see different roles for political groups like ARNO, RSO, and community groups like BRAJ and BROUK. Both are necessary but they perform different functions.

2. The political groups need to work together if not unite into one group. The ideal is to have one political group as was planned for the meeting in Chittagong in May 2008.

3. The united political group should then give political leadership for all the Rohingya community groups world wide. This does not mean that the political group will control all the community groups. Each community group will remain independent and represent the Rohingya community in their local areas. The political group will define what is politically important and lobby for it supported by the community groups. For example - the rights of Rohingyas in Burma, citizenship, right to travel etc, will be the key issues for the political groups who will lobby the OIC and other countries, as well as to be represented in ENC, NCUB, etc. The community groups will support the political objectives and lobby for better conditions for refugees and Rohingya communities in Bangladesh, Malaysia, etc.

To do the above, I propose -

A. Convening a small meeting of political leaders in Saudi Arabia - ARNO, RSO and NDPHR Paris plus possibly other respected leaders - to agree to form one political organization. To do this we need:

i) RSO to unite the two current factions, or for both factions to join the new political organization and agree not to split further,

ii) ARNO as the leading political organization to draft a statement of what the new united organization stands for - its objectives, and how it will include different political groups. How the executive will be elected and what their functions will be. How it will raise funds. What it will do for the Rohingya people. We need to be practical. It is useless to form an organization, have Presidents and Vice-Presidents, and nobody does any work.

If we can agree on i) and ii), a meeting will be convened. If there is no agreement beforehand, we will not have a meeting.

B. If we have agreement to form a united political body, and have a draft agreement, the meeting will be convened for 1 day in Jeddah. Once the political body is formed, we will follow up with an international Rohingya consultation in Jeddah for 1-2 days.

Rohingya community organizations that really represent their community and are active will be invited together with the new politcal group to revive the ARC. To do this, we need to review the ARC constitution and procedures.

Unless we can agree beforehand what the ARC should look like and what it will do, we will not have a consultation.

So, brothers, please give me your input. Let me know if you agree or disagree. Make suggestion. Please make sure you reply to Jack Sterken, the EBO Operations Director, because I will be leaving on a trip and may not have access to email.

If we can do all the above, I am hoping OIC will agree to a meeting in late August or early September.

With respect,

Harn Yawnghwe
Executive Director
Euro-Burma Office
Brussels